

[Undervisningsministeren.]

en Smule. Der kræves efter dette Forslag — og jeg mener, det er rigtigt — stadig en virkelig Interesse og ogsaa Offervillighed i økonomisk Henseende, hvis man vil gennemføre en Friskole.

Det ærede Medlem talte om Forsømmelserne og sagde, at i Friskolerne var Tilsynet langt mildere end i den offentlige Skole, og det er rigtigt. Nu skal jeg ikke drøfte det længe her, men jeg kunde have Lyst til at sige, at de Bestemmelser, vi har i den Henseende i den offentlige Skole — det tror jeg, det ærede Medlem maa give mig Ret i — som praktisk Skolemand —, betyder uhyre lidt. Naar man kender en stor Skole paa 1 400—1 500 Børn, ved man, at det drejer sig om 2—3 Børn i hele Skolen, der virkelig forsømmer, og disse Børn naar man meget lidt over for ved at bruge Lovens Paragraffer. Man naar i Grunden ingenting, det er Sandheden derom. Jeg er slet ikke utilbøjelig til at tro, at den tidligere højt-ærede Undervisningsminister havde Ret i, at vi maa kunne ophæve disse Forsømmelsesparagraffer, for til Lykke for vort Land er saa at sige alle Forældre kredse af den Opfattelse, at Børnene skal lære noget og skal gaa i Skole; ganske enkelte Undtagelser, der findes, betyder ikke noget. Jeg tror — uden at jeg er specielt sagkyndig; det er der andre, der ved bedre Besked med end jeg —, at dette med Forsømmelserne som en Anklage mod Friskolen i vore Dage er fuldkommen irrelevant.

Det ærede Medlem hævdede, at der skulde stilles mere bestemte Betingelser og Krav, hvis Socialdemokratiet skulde gaa med til dette Lovforslag. Ja, vi maa jo saa se i Udvalget, hvad det er, før vi kan tage nogen Stilling til det. Men jeg vil sige i al Almindelighed, at skal vi bevare den frie Skoles hele frie, aandelige Stilling, kan det ikke nytte, at vi giver den nogle Penge og saa tager det fra den, der er den egentlige Værdi; det vil jeg i hvert Tilfælde ikke kunne gaa med til.

Det ærede Medlem talte ogsaa om, at nu var Privilegiernes Tid forbi. Det synes jeg er daarligt anvendt i den Forbindelse. Som om det skulde være Friskolen her i Landet, der havde Privilegierne! Det er dog stadig omvendt, at Friskolens Folk maa betale fuld Skat til det offentlige Skolevæsen og endda betale et klækkeligt Beløb af det, det koster at opretholde en Friskole. Det er dog en ejendommelig Form for et Privilegium.

Jeg skal sige til det ærede Medlem Hr. Karl Olsen, at jeg skal ikke have noget imod

at tage under Overvejelse at faa nedsat en Kommission til Undersøgelse af alt dette, hvis det virkelig er nødvendigt, men jeg er i og for sig enig med det ærede Medlem i, at naar vi har gennemført — om faa Dage maaske — Lønningslove for den offentlige Skole, saa er det ganske nødvendigt, at vi tager Privatskolens Lønninger op ogsaa. Ellers vil der, som det ærede Medlem siger, blive en Flugt fra den private Realskole og det private Gymnasium, ikke mindst i disse paa Lærere saa fattige Tider, som de slet ikke kan holde til. Disse Skoler løser en væsentlig Opgave i vort Samfund og løser den billigere end den offentlige Skole, saa hvis vi ikke sørger for noget der, betyder det, at det offentlige maa overtage hele denne Undervisning. Jeg er altsaa enig i Grundbetragtningen, at der maa ske noget paa dette Omraade. Jeg vil dog sige til det ærede Medlem for ikke at blive misforstaaet, at naar han sagde, at der skulde hurtig Handlen til, har jeg nu aldrig oplevet, at hurtig Handlen var ensbetydende med, at man skulde nedsætte en Kommission. Jeg vilde tro, at man maa gøre noget reelt for disse Skoler i dette Øjeblik ved at give dem et økonomisk Tilskud og saa faa hele Spørgsmaalet om den private Eksamensskoles Stilling taget op til Undersøgelse, og det skal jeg i og for sig ikke have noget imod.

Til det ærede Medlem Frk. Inger Merete Nordentoft, hvis Stilling til hele Forslaget glædede mig, vil jeg dog gerne sige, at der var jo ogsaa dette Krav om, at Samfundets Repræsentanter — tror jeg var Udtrykket — skulde have Tilsyn med Undervisningen ud over, hvad der staar i Forslagets Tilsynsparagraf. Jeg kan med Henvisning til det, jeg sagde før, bemærke, at vi maa paa dette Omraade fare med Lempe, for jeg synes, at man ødelægger selve Meningen med Friskolen, hvis man opstiller saa stærke Tilsynsbestemmelser, som jeg forstod det ærede Medlem var tilbøjelig til. Det ærede Medlem var bange for flydende Skolepenge, men da dette i og for sig ikke ligger for her i Dag, skal jeg ikke gaa ind paa en Diskussion om det. Det ærede Medlem sagde endvidere, at det foreslaaede Tilskud er for højt. Det kan man drøfte. Der er Tale om en Forhøjelse, det er rigtigt, og man kan jo altid drøfte, om det skulde være lidt mere eller lidt mindre; det er ikke noget principielt, og jeg vilde tro, vi i Udvalget kunde naa til Enighed derom.

Jeg udtaler stadig Haabet om Enighed ogsaa med det ærede Medlem Hr. Hauberg.